

Kommentaar op het concept Afvalbeleidsplan

1. Waarom dit stuk?

Het Afvalbeleidsplan is het 4^e gemeentelijke beleidsstuk in twee jaar over hetzelfde onderwerp. Volgens de aankondiging zou dit plan het totaal-kader voor het gehele afvalbeleid bieden waar de eerdere stukken over inzameling van huishoudelijk afval in zouden passen. Maar nog steeds is inzameling van het huishoudelijk afval vrijwel het enige thema dat in dit plan weer centraal staat. Van een integraal afvalbeleid is geen sprake.

Een enkele passage over zwerfafval en over een mogelijk toekomstig duurzaamheidscentrum zijn de enige toevoegingen van betekenis. Nog steeds is er niets te vinden over bedrijfsafval (de gemeentelijke uitvoering daarvan is gestopt, maar het beleid is er toch nog wel?), niets over de verwerking, afzet en opbrengsten van de ingezamelde grondstoffen en vooral ook niets over preventie van afval, dat toch een van de cruciale hoekstenen van lokaal afvalbeleid hoort te zijn.

Over deze wat omslachtige manier van beleidsvorming wordt in de inleiding gesteld, dat ‘het boeiende proces van meningsvorming met de raad’ op deze manier gestalte kon krijgen. Kennelijk was dat nodig, maar des te meer verbaast het ons, dat de bevolking niet is betrokken, terwijl daar zo vaak gelegenheid voor was. In de (eerste) Afvalvisie werd participatie door en raadpleging van de bevolking nog wel aangekondigd.

2. Herhaling van zetten.

Het PDV heeft eerder op de scenario's voor inzameling van huishoudelijk afval en op de businesscase commentaar gegeven. In dit beleidsplan zien we dat daar weinig mee is gebeurd:

- a. Communicatie is belangrijk, mn per specifieke doelgroep om tot gedragswijziging te komen. Direct overleg en zoeken naar draagvlak, bv bij huurdersorganisaties, was ons voorstel. Helaas komt dezelfde algemene enquête tevoorschijn, die juist niet gericht is en voor alle Voorschotenaren dezelfde benadering kiest. In de fase van visie-ontwikkeling had dat nog gekund als participatiemiddel, maar in dit uitvoeringsstadium verwachten wij daar weinig van.
- b. Zonder handhaving is communicatie niet compleet. Dat wordt ook in dit stuk erkend, maar er wordt niets gedaan aan ontoreikendheid van regelgeving waar die handhaving zich op moet baseren. Scheiden van afval blijft niet verplicht en is dus niet af te dwingen. Kwaliteit van regelgeving komt zelfs niet voor in dit beleidsplan.
- c. Er moeten ook positieve prikkels zijn om mee te werken. PDV heeft voorgesteld om voor elk procent minder restafval de heffing 1 % (of 0,5%) te verlagen, zodat we collectief zien en merken dat we iets bereiken.
- d. De tariefdifferentiatie met lagere tarieven voor specifieke bejaardenwoningen en hoogbouwoningen is achterhaald. De suggesties om meerpersoonshuishoudens zwaarder te belasten en te zoeken naar enige vorm van verrekening van hoeveelheid afval die men aanbiedt, worden simpelweg afgewezen.

- e. Uitbreiding van glasbakken tot afvalparkjes met papier- en plasticbakken is nuttig, maar beloofd was om eerst na te gaan of alle huidige plekken wel geschikt zijn voor die uitbreiding. Dat zien we niet meer terug.

3. Volgt uitvoering wel op beleid?

Beleidsstukken van Voorschoten zijn veelal up to date, goed van kwaliteit en soms zelfs wel ambitieus. Als we later de evaluatie zien van wat ervan terecht is gekomen, is dat nogal eens teleurstellend. We herinneren ons de tussentijdse evaluatie van het Milieubeleidsplan en teksten in het koersdocument voor de Structuurvisie die niet klopten met wat in de praktijk te zien is/was. Ook in dit plan staat een terugblik op de uitvoering van het Afvalbeleidsplan 2010-2014 en het beeld is vergelijkbaar:

Het communicatieplan is niet uitgevoerd, het ondergronds brengen van containers bij hoogbouw stagneert, monitoring en analyse van feitelijk gedrag blijft achterwege, handhaving gebeurt niet want de aangestelde BOA's stellen andere prioriteiten.

In het PDV heerst dan ook enige twijfel over het nut van mooie nota's en van het leveren van commentaren daarop.

Bij het afvalbeleid komt daar nog de opvatting bij van de meerderheid van de raad dat we zo snel mogelijk naar totale nascheiding over moeten stappen, zodat het 'gedoe van alles scheiden aan de bron niet meer hoeft'. Dit is niet 'het goede voorbeeld' en maakt het beleid dat op papier wordt geformuleerd, zelfs als dat vier keer in een paar jaar gebeurt, minder geloofwaardig. We zijn bang dat bij de eerste financiële tegenslag opnieuw op actief afvalbeleid zal worden bezuinigd.

4. Grofvuil

In ons eerder commentaar hebben wij al gereageerd op het dreigende verdwijnen van een goede grofvuilvoorziening. Ieder huishouden heeft regelmatig afdankers, grote verpakkingen of klusresten. Het idee om een regionaal duurzaamheidscentrum te stichten klinkt prachtig, maar vinden we voorshands niet zo realistisch.

Voor bruikbare tweedehands spullen zijn er allerlei kringloopinitiatieven op de markt. Een repaircafé als voorziening daarnaast lijkt ons wel levensvatbaar.

Voor de publieke functie blijft dan het restvuil over dat geen kringloopfunctie meer vervult, anders dan door het tot grondstof te ontleden. Voor het meeste grofvuil moet dus een gratis ophaalservice of een dichtbij toegankelijke brengmogelijkheid beschikbaar zijn.